ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΣΑΜΛΗΣ

Ψυχὲς ἀγνώστων ταπεινῶν, ἡρώων, ψυχὲς τῶν ἀνωνύμων νεκρῶν · τῶν πολεμιῶν σὲ Σᾶς ἀφιερώνω μὲ εὐλάβεια, τῆς λίγες αὐτὲς φτωχὲς γραμμὲς μου **G. K.**

Ὅσοι ἠτύχησαν νὰ πολεμήσουν ξέρουν τί παράξενα δυνατὰ αἰσθήματα σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης μπορεῖ νὰ ἐμπνεύσῃ στοὺς συντρόφους του καὶ στοὺς ἀνωτέρους του ὁ παραγνωρισμένος ὡς τὴν ὥρα τῆς μάχης φαντάρος. Ὅταν μονομιᾶς ξεσκεπάσῃ ὅλα τὰ πλούτη μιᾶς ἡρωϊκῆς ψυχῆς γεμάτης ἀπὸ ὡραία ἁπλότητα καὶ συγκινητικὴ αὐτοθυσία. Χαρὲς καὶ λύπες, δάκρυα καὶ χαμόγελα περνοῦν καὶ χάνονται στὸν ὠκεανὸ τοῦ Χρόνου καὶ μόνο τὸ δυνατὸ αἴσθημα τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸν ἡρωϊκὸ ὁπλίτη, τὸ γενναῖο σύντροφο ζῇ πάντα στὰ βάθη τῆς καρδιᾶς μας, θησαυρός ἀτίμητος καὶ ἁγιασμένος.

Ὁ Ἀντώνης ὁ Σαμλῆς ἦταν ἕνας μεσόκοπος καμμιᾶ πενηνταριὰ χρονῶν, μὲ μέτριο ἀνάστημα καὶ ἁδρὰ τὰ χαρακτηριστικά, ἕνας ἀπὸ τοὺς πολυβασανισμένους ἐκείνους νησιῶτες ποῦ στὰ ἄταχτα μαλλιά τους καὶ στὰ ἀπεριποίητα μουστάκιά τους θαρρεῖς πῶς βλέπεις ζωγραφισμένη τὴν ἀνεμοδαρμένη ζωὴ ποῦ πέρασαν μέσα στὴ θαλασσινὴ ἄρμη καὶ στὸ λιοπῦρι τοῦ λιμανιοῦ ρουφῶντας καρβουνόσκονη καὶ λαύρα. Σαμλῆς ἦταν τὸ παρατσοῦκλι του ἐπειδὴ ἦταν ἀπὸ τὴ Σάμο· τὸ καθαυτὸ ὄνομά του εἶνε ζήτημα ἂν τῶξερε ἄλλος ἀπὸ τὸν ἐσιλοχία ποῦ κρατοῦσε τὴν ἀνεμοστικὴ δύναμι τοῦ Λόχου. Ἐδούλευε στὸ Ναύσταθμο ἔταν ἄξαφνα μιὰ μέρα τοῦ εἶπαν πῶς ὁ Βασιλιᾶς ἐκάλεσε δέκα πέντε ἡλικίας καὶ πῶς ὁ πόλεμος ἦταν σίγουρος πειά...

—Ποιὸς βάλθηκε νὰ δοκιμάσῃ τὴ γροθιά μας; ἦταν τὸ πρῶτό του ρώτημα στὸ μπάρμπα—Γιαννοῦτσο, τὸν ἀσπρομάλλη γέροντα ἀπὸ τὴ Ρούμελη, ἀπὸ φίλο του ποῦ μοιράζανε μαζὺ κάθε βράδυ τὴ ρέγκα καὶ τὸ μισάδι τὸ ἀποσταμένο.

— Οὔ Τούρκους...., ἦταν ἡ ἀπάντησι τοῦ γέρου.

— ... Τὸ μωμέτη του, κι' ἐγὼ ποῦ γέρασα τώρα καὶ δὲ βαστᾶν τὰ γόνατα γιὰ τὰ βουνά. Μὲ παίρνουν, μπάρμα—Γιαννοῦτσο, στὸ ἱππικὸ ἐμένα τώρα;

— Κι τί θὰ ζλέψνι ἀπὸ σένα κι' ἀπὸ μένα τώρα; Τὰ πενῆντα σ' χρόνια μαθές, Ἀντώνι' ἢ τ' κουρμουστασιά σ'; ἢ θάρριψες πῶς εἶν' μασοῦνες τοὺ ἱππικό;

— Τί θὰ ζλέψνε; ἀντεῖπε μιμούμενος κωμικὰ τὴ προφορὰ καὶ τὴν ἔρρινη φωνὴ τοῦ στυντρόφου του ὁ Ἀντώνης. Αὐτὸ θὰ τὸ δοῦμε... καὶ μουρμουρίζοντας πέταξε τὸ ἄδειο καρβουνοκάλαθο ποῦ κρατοῦσε καὶ μὲ βῆμα γρήγορο καὶ πεισμωμένο τράβηξε γιὰ τὸ μικρὸ καραβάκι ποῦ θὰ τὸν ἔφερνε στὸν Πειραιᾶ.

— Ὥρα καλή, Ἀντών', κι νὰ μ' γράφς. φώναξε ἀπὸ κοντὰ ὁ μπάρμπα—Γιαννοῦτσος χωρὶς οὔτε στιγμὴ νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ νοῦ του πῶς στ' ἀληθινὰ ὁ φίλος του ἔφευγε γιὰ νὰ πάῃ στρατιώτης.

— Θὰ μ' ἀκούσῃς μπάρμπα—Γιαννοῦτσο, μὰ δὲ θὰ μὲ ἰδῇς πλειό.

Στὸ ἱππικὸ ποῦ πῆγε τὴν ἄλλη μέρα πρωΐ—πρωΐ, ἔκαμε τὸν ἀξιωματικὸ τῆς στρατολογίας νὰ γελάσῃ μὲ ὅλη του τὴ καρδιά, μ' ὅλη τὴ φοιρτούνα τῆς δουλειᾶς ποῦ τὸν ἔπνιγε

— Γέρο, δὲν μπορεῖς νὰ γίνῃς καβαλάρης τώρα... στὸν ἀπότρυγο.... νὰ πᾷς στὰ πεζικά, ἐκεῖ σὲ χρειάζουνται.

— Ἂν εἶνε νἄχῃ νειοὺς σὰν κι' ἐσένα τὸ ἱππικό, στάχτη καὶ μπούρμπουλας...κι' ἐγὼ πάω φαντάρος τότε.

Καὶ ἔτσι ὁ Σαμλῆς βρέθηκε φαντάρος στὸ 7ο πεζικὸ Σύνταγμα.

Ὅπως κάθε θαλασσινὸς ἐργάτης, εἶχε κι' αὐτὸς τὴν ἀδυναμία τοῦ πιστοῦ. Ἔπινε ἕνα τόνο ὅπως μὲ ὑπερηφάνεια τὸ δήλωσε στὸ λοχαγό του μιὰ μέρα. Ὅταν τὸ Σύνταγμα ἀνεπαύετο, ὁ Ἀντώνης ὁ Σαμλῆς ἐγύριζε ἀπὸ ἀντίσκηνο σὲ ἀντίσκηνο καὶ ἀπὸ συντροφιὰ σὲ συντροφιά, ὅπου μύριζε πιστό, ἐσημείωνε τὴν ἐμφάνισί του μὲ ἕνα ψευτοθυμωμένο καὶ σὰν ἐπίλογο λογομαχίας, «....τὸ μωαμέτη τους» καὶ στρογγυλοκάθιζε στὴ μέση τῶν συναδέλφων του, οἱ ὁποῖοι ὄχι μόνον ποτὲ δὲν τὸν βαρέθηκαν, ἀλλὰ κι' ἐπίμονα τὸν παρακαλοῦσαν νὰ κάτσῃ νὰ μοιράσουνε τὸ «μιστήριο», ὅπως ὀνόμαζαν στὴ δική του διάλεκτο, κάθε εἶδος πιστοῦ, κρασὶ μισὸ καὶ μισὸ μὲ νερό, οὔζο—πίρτο ἀγνό, κονιὰκ ποῦ μόνο τὸ χρῶμα τοῦ κονιὰκ εἶχε, καὶ ὅ,τι ἄλλο ἡ Ἐπιμελητεία καὶ τὰ γειτονικὰ χωριὰ μποροῦσαν νὰ προμηθεύσουν.

Ὅποιος ἄφησε ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὴ ζωή του στὸ πέτρινο ἐκεῖνο μνημοῦρι ποῦ λέγαν Μανωλιάσσα, ἐκεῖνος πρέπει νὰ κατάλαβε γιατὶ τὸν πόλεμο τὸν λένε ὠροῖον, πρέπει νὰ ξέρῃ τί βρίσκουν πανέμορφο καὶ ἀναδημιουργικὸ στὴ καταστροφὴ αὐτὴ οἱ ὑπέρμοχοί της. Ξελαμπικάρει τὲς καρδιές, στέλνει στὰ κατάβαθα τῆς περιφρονήσεως τὸν μεγαλόσχημο ὡς χθὲς κύριο ποῦ σήμερα σέρνεται μὲ τὴν κοιλιὰ στὸ πόδια τοῦ γιατροῦ γιὰ ἕνα εἰσιτήριο νοσοκομείου καὶ σηκώνει ὡς τὰ σύννεφα ψιλὰ στεφανωμένον μὲ ἀχτινόβολο στεφάνι, τὸν φαντάρο μὲ τὰ ροζασμένα χέρια καὶ τὲς μεγάλες «σᾶ μνημα μικροῦ παιδιοῦ» πατοῦσες. «Ἀναπτερυγίζει κάθε συνθήκη, κάθε ψεύτικη κοινωνικὴ σύμβασι, συνθέτει καὶ δημιουργεῖ μιὰ νέα ἠθικὴ ψυχὴ συγκροτημένη ἀπὸ τὰ γερότερα καὶ ζωντανότερα στοιχεῖα καὶ ποτισμένη ἀπὸ τὲς πειὸ γνήσιες, τὲς πειὸ ἠθικὲς ἀρχὲς· δείχνει στοὺς κοινωνικοὺς φαρισαίους τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἀνηθικότητα τοῦ φαρισαϊσμοῦ τους καὶ ξυπνάει καὶ ζωντανεύει στοὺς ἄγνωστους παραρριγμένους «μιᾶς δεκάρας» ἀνθρωπάκους, τὴν ἐπίγνωσι ὅτι αὐτοὶ καὶ ὄχι ἄλλοι, αὐτοὶ εἶνε ποῦ συνεισφέρουν στὸ Βωμὸ τῆς καθολικῆς Προόδου, αὐτοὶ εἶνε ποῦ θὰ ὠδηγήσουν τὴν Ἀνθρωπότητα σὲ ἕνα καλλίτερο καὶ ὡραιότερο Αὔριον.

Τὸν Σαμλῆ ὁ ἑκάθε ἀξιωματικὸς καὶ ὁ κάθε ὁπλίτης στὸ τιμημένο ἐκεῖνο Σύνταγμα τὸν εἶχε φίλο, τὸν περιέβαλλε μὲ τὴν ἀγάπη του καὶ μὲ τὸ θαυμασμό του, παρέβλεπε κάθε του ἀταξία—ἀταξία πιστοῦ πάντοτε—τὸν εἶχαν ὅμως καὶ πρότυπο πολεμιστοῦ, ἰδεῶδες ἄφθαστο ἀγωνιστοῦ ἁπλοϊκοῦ καὶ γενναίου, στὸν ὁποῖον ἦταν ἀρκετὸ νὰ πῇς ὅτι θὰ ἔχῃ μάχη αὔριο, γιὰ νὰ μὴ βάλῃ οὔτε «κέμπο» στὰ χείλη του-

Μιὰ μέρα ἦλθε αὐστηρὴ διαταγὴ νὰ μὴ πυροβολῇ ἡ Ἑλληνικὴ γραμμὴ ἐπάνω στὴν ἐχθρική, γιατὶ καὶ ἄφκοπη καὶ ἐπιζήμια ἦταν ἡ σπατάλη τῶν πυρομαχικῶν, ἀφοῦ δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐξυπηρετήσῃ προέλασι τῆς γραμμῆς μας στὸν τομέα ἐκεῖνον. Καλὰ προφυλαγμένοι πίσω ἀπὸ τὰ λιθαρένια ταμπούρια τους οἱ φαντάροι κουβεντολογοῦσαν καὶ ἔτριβαν τὰ παγωμένα ἀπὸ τὸ χιονιὰ δάχτυλά τους συζητῶντος γιὰ τὰ πειράγματα καὶ τὲς βρισιὲς ποῦ ἄλλαζαν τὸ προηγούμενο βράδυ μὲ τοὺς Ἀρβανίτες.

— Ἀρνασύτ ὥρέ, θέλεις μιὰ τσοπέλα σοῦκα γιὰ τὸν κόπο σου;

— Φέρτο, κι' ἐγὼ θὰ τὸ δώσω τὸ κλειδιὰ γιὰ τὸ Γιάννενο.

—... Τὸ φερετζὲ τῆς Φωτμές.

— Ἀνάσινε σικτ ...

—... Τὸ Μωαμέτη σας σκυλαρβανίτες, παληόσκυλα, ἱδροντοίσησε μέσα στὸ σκοτάδι ἡ ἄγρια φωνὴ τοῦ Σαμλῆ καὶ ἡ δύο ἀντίπαλες γραμμὲς ἄστραψαν μονομιᾶς καὶ τὸ λιανοτούφεκο κράτησε ὡς τὸ χάραμα. Ἀπ' αὐτὸ καὶ ἡ διαταγὴ νὰ μὴ τοὺς προκαλοῦν οἱ φαντάροι μας οὔτε νὰ πυροβολοῦν.

Κι' ὁ Ἀντώνης ποῦ ἤθελε κάθε μέρα νὰ ἀδειάζῃ παλάσκες, τσέπες καὶ κόρφους γεμάτους ἀπὸ φυσέκια, τουφεκρίχνοντας καὶ σιγαλεμουρμουρῶντας, ἐκείνη τὴν ἡμέραν ἦταν ἀπαρηγόρητος.

Ὁ ἀξιωματικός του τοῦ τὸ δήλωσε κοφτὰ πῶς τὸ πρῶμα δὲν ἔπαιρνε νερὸ καὶ πῶς γιὰ τίποτε δὲν ἔπρεπε νὰ σηκωθῇ ὄρθιος, νὰ βρίζῃ καὶ νὰ μουντζώνῃ κατὰ τοὺς ἀρβανίτες ὅπως ἔκανε κάθε μέρα.....Κι' ὅταν ἡ χειμωνιάτικη νύχτα ἄπλωσε τὰ κατάψυχρα καὶ μαῦρα φτερὰ τῆς σὲ φίλους ἐπάνω καὶ σὲ ἐχθροὺς, ὅταν τ' ἀστέρια ἄρχισαν νὰ γεμίζουν τὸ γαλάζιο κενὸ ποῦ στὴ Γῆ μας ἐδῶ ὀνομάζουμε Οὐρανὸ καὶ στὲς προφυλακὲς δὲν ἄκουες παρὰ τὸ κρυφοπερπάτημα τῶν περιπόλων καὶ τῶν σκοπῶν ποῦ ἄλλαζαν, ὅταν ὅλοι οἱ ἄλλοι ναρκωμένοι ἀπὸ τὸ κρύο καὶ τὴν ἀκινησία εἶχαν ἀφήσει τὰ κουρασμένα τους βλέφαρα νὰ κλείσουν κι' ἄρχιζαν νὰ βλέπουν, σὲ γλυκὸ ὄνειρο, τ' ἀγαπημένα μάτια τῆς μάννας καὶ τῆς ἀδερφῆς, οἱ γειτονικοὶ τοῦ Σαμλῆ σύντροφοι τὸν ἄκουσαν νὰ μιλάῃ μὲ τὸ ντουφέκη του καὶ χαϊδολογῶντας το στὸ κοντάκι καὶ στὸ σκάνταλο νὰ λέῃ:

— Σαρακοστὴ εἶχες, σαρακοστὴ σήμερα, ἀκριβό μου, ἔνοια σου, αὔριο θὰ φροντίσω, θὰ ἰδοῦμαι πῶς θὰ τὸ κάνουμε....Αὔριο εἶνε καὶ τὸ ὄνομα μας, κάτι μπορεῖ νὰ μᾶς φέρῃ

ΨΥΧΟΡΑΓΗΜΑΤΑ

«Φεύγω! τὰ δόντια του τ' ἄτι μου τρίζει!»
«Ὁ μαῦρος δρόμος σου πῶς μὲ φοβίζει!»
«Ἄσε τὰ γκέμια του, θὰ σὲ δαγκώσῃ!»
«Δὲν ἔχει δύναμι νὰ μὲ πληγώσῃ.»
«Γυναῖκα, τ' ἄλογο θὰ σὲ πατήσῃ!»
«Καὶ τί στὸ διάβα του κι' ἂν μὲ τσακίσῃ;»
«Σκέψου, γυναίκα μου, καὶ τὰ παιδιά σου!»
«Μὴ δὲν τὰ γέννησα στὴν ἀγκαλιά σου;»
«Κύττα στὴ θάλασσα καὶ συλλογήσου!»
«Μαυρίλα πλάκωσε..... Θάρθω μαζύ σου!»
«Γυναῖκα, σάστισες; τὸ λὲς στ' ἀλήθεια;»
«Καρδιὰ δὲν μ' ἔμεινες νἄχω στὰ στήθεια;»
«Κι' ὅμως εἶσ' ἄκαρδη!... Δὲν θὰ προφθάσω.»
«Τὴ νύχτα μόνη μου πῶς θὰ περάσω;»
«Γυναῖκ' ἀλόγιστη, μὴ μὲ παιθαίνῃς!»
«Μεῖνε καὶ σήμερα. Μὴ δὲν προφθαίνῃς.»
«Ἄκουες; Μεσάνυχτα μόλις χτυποῦνε!»
«Μέσα στὸ σπῆτι σου σὲ προσκαλοῦνε.»
«Γυναῖκα μ', ὅσε με, πέρασ' ἡ ὥρα.»
«Ποῦ πᾶς ἀνέτοιμος' ἔφθασ' ἡ μπόρα.»
«Ἄκου, ὀκληρόκαρδη, κλοῦν τὰ παιδιά σου.»
«Ἔλα καὶ σφῖξε τα στὴν ἀγκαλιά σου.»
«Γυναῖκα, πήγαινε νὰ τὰ κοιμήσῃς.»
«Σένα προσμένουνε νὰ τὰ φιλήσῃς.»
«Κλεῖσε τὸ στόμα σου. Μὴ μὲ σπαράζῃς.»
«Μέσα στὰ στήθεια μου δὲν μὲ κυτάζεις;»
«Ἡ μπόρα πλάκωσε. Νὰ φύγω πρέπει.»
«Τόσο κολότιχος ὁποιος δὲν βλέπει.»
«Φύγε, γυναῖκα μου, θὰ σὲ πατήσω.»
«Σπάρσ' τὰ στήθεια μου.....Μὴ στρίψῃς 'πίσω.»

Ἀθῆναι ΠΑΝ. Κ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ὁ Ἀγιαντώνης.. ..μόνο κάνε ὑπομονή.... .....

Τὴν ἄλλη μέρα ἀληθινὰ ἔφερε ὁ Ἀγιαντώνης, ὄχι ὅμως τὴ διαταγὴ ποῦ γύρευε ὁ Σαμλῆς.....Μᾶς ἔστελναν ἐφεδρεία πίσω σ' ἕνα χωριὸ Κοπάνι καὶ τὸ δοξασμένο ὄγδοο ἦρθε νὰ μᾶς ἀντικαταστήσῃ στὲς προφυλακές. Ὁ Σαμλῆς ἦταν ἔξω φρενῶν.

— Ἀκοῦς ἐκεῖ! Καὶ νὰ μὴν τὸ ξέρω ἐψὲς νὰ τὸ γιορτάσω ὁλημυχτίς. . . . . .

Ἔγινε ἡ εἰρήνη μὲ τοὺς Τούρκους, μὰ ὅλοι ἔνοιωθαν καλὰ πῶς λογαριασμοὶ πολλοὶ ἦταν ἀκαθάριστοι Καὶ ἄκουγαν τώρα σὲ πόνους διαφορετικοὺς κάθε φορὰ οἱ συνάδελφοι τοῦ Σαμλῆ μιὰ ἄλλη ἐπῳδὸ ὕστερα ἀπὸ κάθε δυνατὴ συζήτησι καὶ ἀπὸ κάθε κρασοκατάνυξι.

—..... Τὴ μύτη τοῦ Φερδινάνδου.

Ἡδρισιὰ ἔμεινε κλασική. Ἀντικατάστησε τὸ μωαμέτη, τὸ φερετζὲ καὶ τὰ μεσοφόρια τῆς Φατμὲς κατάντησε σύνθημα καὶ παρασύνθημα μέσα στὲς ἄγροικες ἐκεῖνες ψυχὲς μὲ τὰ ἁπλᾶ αἰσθήματα καὶ τὴ πάντα πρόθυμη ἐξωτερίκευσι.

Ὁ πόλεμος ξανάρχισε. .....

. . . . . .

Ὅταν ὕστερα ἀπὸ πέντε μῆνες μισοσακατεμένος ξανάβρηκα τὸ ἀγαπημένο Σύνταγμα ποῦ τόσο ἄφθονα πότισε μὲ τὸ αἷμα του Ἤπειρο, Μακεδονία καὶ Νησιά, ρώτησα γιὰ τὸν Σαμλῆ.

— Πάει.... ἦταν ἡ λακωνικὴ ἀπάντησι τοῦ ἡλιοκαμμένου πληκαριοῦ μὲ τὰ φλογόβολα μάτια καὶ τὴν περήφανη περπατησιά.

— Ποῦ ; Πῶς ;

— Στὸ Μπέλες.... ὄρθιος, ὅπως πάντα, οὔτε ἀχ! ..

Ἔκανα πῶς κάτι θυμήθηκα ἄξαφνα, καὶ χαιρετῶντας βιαστικὰ τὸν συνάδελφο, ἔστρεψα γιὰ νὰ μὴ τὸν ἀφήσω νὰ ἰδῇ τὰ χοντρὰ κυτερὰ δάκρυα ποῦ ἄρχιζαν ἀκράτητα νὰ κυλοῦν ..

Ἄγνωστα ἡρωϊκὰ παιδιὰ φίλων καὶ ἐχθρῶν, ποῦ ἀφήσατε τὰ ματωμένα σας κορμιὰ μέσα στὸ ἀδυσώπητο αἰώνιο πίλαιμα, λησμονημένοι Νικηταὶ τοῦ Χάρου, γονατίζω εὐλαβητικὰ ἐμπρός 'στοὺς ἀγγελικοὺς Ἴσκιους σας.

Νεκροὶ φίλοι καὶ Νεκροὶ τοῦ ἐχθροῦ, εἶστε γιὰ μένα τὰ ἱερὰ Σύμβολα ποῦ συμβολίζουν ὅ,τι ὡραῖο καὶ ἰδανικὸ—τὴν ἐλπίδα σὲ ἕνα παγκόσμιο Πεπρωμένο ὠμορφότερο . .

Στοὺς ἱεροὺς Ἴσκιους σας μπροστά, εὐλαβητικὰ γονατίζω.....

(Ἀθῆναι) GR. KERL.

Ἀπ' τοὺς κόσμους τῶν ὀνείρων

ΕΡΩΤΙΚΗ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΑ

Ἀργὰ-ἀργὰ τὸ νειὸ ζευγάρι βάδιζε 'στὴν ἀμμουδιά. Κάτω ἀπ' τὰ πόδιά τους, κροτάλιζε ἡ ἄμμο, μονότονα, ρυθμικά, ἐνῷ 'λίγο παρεκεῖ τὸ κῦμα, ἁπαλό, ἤρεμο, χαϊδευτικό, ἔσπαζε 'στὴν ἀκτή, φουσκώνοντας καὶ πάλι περνάμενο 'στὴ θέσι του, ὅμοιο μὲ τὸ στῆθος μιᾶς κοπελιᾶς, ποῦ ἐλαφροκοιμᾶται

Τὸ κάθε τι γύρω ἦταν μαγεία, τραγοῦδι, ἐρωτικὸ φιλί.

Πέρα 'κεῖ, μακρὰ στὸ βάθος τ' οὐρανοῦ, τὸ φεγγάρι χρυσό, ὡραῖο, μεγαλόπρεπο ἀντιφέγγιζε ζωηρά. Καὶ μιὰ γωνιὰ τῆς θαλάσσης, ἐβάφετο χρυσῆ, κατάχρυση καὶ τὰ κύματα 'ποῦ ἤρχοντο νὰ τραγουδήσουν 'στὴν ἀμμουδιά, ἐχρωματίζοντο κι' αὐτά. Ἔπαιζαν μάλιστα μὲ τὴς ἀχτῖδες, τόσο χαρωπά. Καὶ καθὼς ἤρχοντο νὰ 'ξεψυχήσουν στὴν ἀμμουδιά, τραγουδοῦσαν τὸ μεγάλο, τὸ θεϊκό, τὸ αἰώνιο τραγοῦδι τῶν κυμάτων, τὸ νανούρισμα αὐτὸ τῆς θάλασσας, 'στὴ φύσι ποῦ ἡσύχαζε.

Ἡ βραδυνὲς πνοὲς 'φυσοῦσαν τόσο δροσερές. Καὶ 'σὲ κάθε φύσημά της, ἔφθαναν εἰς τὴν ὄσφρησι τοῦ ζευγαριοῦ, τ' ἀρώματα χίλιων λουλουδιῶν, ἡ ἀκαθόριστη 'κείνη εὐωδιά, 'ποῦ εὐφραίνει τὴν καρδιὰ καὶ ἀνασταίνει κάθε ψυχή.

Καὶ τὸ νειὸ ζευγάρι, ἀργὰ ρυθμικὰ μὲ νωχέλεια, βάδιζε 'στὴν ἀκρογιαλιά. Ἦταν χωσμένος ὁ ἕνας, 'στοῦ ἄλλου τὴν ἀγκάλη κι' ὁ καθένας ἔσφιγγε τὴν μέση τοῦ συντρόφου του.

Σὰν ὀνειρεμένοι ἐπερπατοῦσαν. Ναί! Φαίνοντο βυθισμένοι σὲ μιὰ ἔκστασι. Μὲ φωνὴ γλυκειὰ, σιγανὴ, χαϊδευτικὴ μιλοῦσε ὁ ἕνας 'στὸν ἄλλο. Καὶ ἂν δὲν μιλοῦσαν τίποτε, ὁ τόνος τῆς φωνῆς τους, μὲ τὸν ὁποῖον ἔλεγαν αὐτὸ τὸ τίποτε, ἀρκοῦσε νὰ εἰπῇ πολὺ περισσότερα ἀφ' ὅτι κι' ἡ ὡραιότερη ἐρωτικὴ ἔκφρασι, μαρτυροῦσε τὸ πάθος τοῦ ἑνὸς γιὰ τὸν ἄλλο.

Ἐμίλησαν ἀρκετά.

Ἔξαφνα πέρα μακρυὰ' 'στὸ βάθος τῆς θάλασσας, μιὰ βάρκα 'φάνηκε, λάμνοντας μὲ κουπιά. 'Στοῦ φεγγαριοῦ τὴς ἀχτῖδες, πάλταζε χρυσῆ, χρυσᾶ τὰ κουπιά, χρυσοὶ καὶ ὅσοι κάθονται μέσα Πέντε ἔξ κεφάλια ξεχώριζαν μέσα. Τραγοῦδι μαγικὸ ἀπὸ νεαρὲς φωνὲς, ἀνέβαινε καὶ 'σκορπᾶτο 'στὰ πλάτη τῆς θαλάσσης.

Κι' ἔξω ἀπ' τὴς ἀκτὲς ἀκούετο 'σὰν ἕνας ἐρωτικὸς ψίθυρος, σὰν ἕνας ὕμνος 'σὲ Ὄλυμπο. .. Ἡ βάρκα περνοῦσε μακρυά. Ἔξαφνα ἔπεσε 'στὸ μέρος τῆς θάλασσας, τὸ κατάχρυσο ἀπ' τοῦ φεγγαριοῦ τὸ φῶς. Χάθηκε εἰς αὐτὰ μέσα 'κεῖ, καὶ μόνο τὸ τραγοῦδι, ὁ ὕμνος πρὸς τὸν ἔρωτα, ἐξακολουθοῦσε νὰ φθάνῃ ἕως ἔξω ἀμυδρός, μόλις ἀκουόμενος.

Τὴν ἴδια στιγμὴ τὰ δυὸ κεφάλια τῶν ἐρωτευμένων, ἔγειρε τό 'να 'πάνω 'στὸ ἄλλο καὶ μὲ λαχτάρα τὰ χείλια ἐνώθηκαν σ' ἕνα μακρὺ, μεθυστικὸ, ἀτελείωτο φίλημα.

Ἔμειναν σ' αὐτὴ τὴν στάσι στιγμὲς ὁλάκερες, κι' ἐχωρίσθησαν γιὰ νὰ ἑνωθοῦν καὶ πάλι.... καὶ πάλι .. καὶ πάλι ἔπειτα.

Ξαπλωμένος 'στὴν ἀμμουδιὰ, μακρὰ ἀπ' τὸ ζευγάρι παρακολουθοῦσα τὸ θέαμα. Καὶ μοῦ 'φάνηκε, πῶς 'κεῖ, 'στὴν ἥσυχη γωνιὰ, τὸ μαγικὸ 'κεῖνο τὸ βράδυ, τελοῦνται ἡ θεότερη μυσταγωγία τοῦ Ἔρωτα.

ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

ΑΧ! ΑΥΤΟ ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ!

Αὐτὸ τὸ βλέμμα πόσην δύναμιν τεραστίαν καὶ ἄκαμπτον εἶχεν ἐπάνω του!

Αὐτὸ κατὰ πρῶτον ἐφλόγισε τὰ στήθη του μ' ἔρωτα ἄμετρον. Αὐτὸ τὸν ἔκαμε νὰ θυσιάσῃ τὰ πάντα, νὰ περιφρονήσῃ τὰ πάντα διὰ ν' ἀποκτήσῃ αὐτὴν, πτωχὴν, ἄσημον, ἀναξίαν τῆς θέσεώς του καὶ τῆς πνευματικῆς του ὑπεροχῆς. Αὐτὸ τὸν ἔκαμε νὰ ὑψωθῇ μέχρις ἀστέρων καὶ νὰ ἴδῃ ἀνοιγόμενον ἐνώπιόν του τὸν παράδεισον, ἀλλὰ καὶ νὰ ριφθῇ ἐντὸς ἀβύσσου φρικτῆς καὶ νὰ βυθισθῇ εἰς τὰ σκότη τῆς κολάσεως. Αὐτὸ τὸν εἶχεν ἀναγκάσῃ ν' ἀνέχεται τὰ πάντα, νὰ γείνῃ θῦμα, νὰ καταστῇ ἔρμαιον τῶν ἰδιοτροπιῶν της καὶ τῆς ἀσταθείας της. Κ' ἐκείνη λησμονοῦσα, μὲ πόσην ἀγάπην τὴν περιέβαλλεν, ὅ,τι αὐτὸς ἐθυσίασε καὶ κατέστρεψε δι' αὐτὴν, ὅτι αὐτὴ ἦτο ἡ ζωή του, τὸ ὅλον του, ὄχι μόνον δὲν τὸν ἐπόνει, δὲν τὸν ἠγάπα, ἀλλὰ καὶ τὸν ἠπάτα! Καὶ ἦτο ἀδιάφορος διὰ τὴν ὀργήν του, δι' ὅ,τι ἔπασχε, διότι ἐγνώριζε, πόσην δύναμιν εἶχεν ἐπ' αὐτοῦ, πῶς ἕνα βλέμμα της ἦτο δυνατὸν νὰ παραλύσῃ πᾶσαν ἀντίδρασιν, πᾶσαν ἐνέργειάν του, νὰ τὸν καθυποβάλῃ εἰς τὴν σιωπὴν καὶ τὴν ὀδυνηρὰν ἐγκαρτέρησιν! Καὶ τοιουτοτρόπως, ἐνῷ ἐκείνη ἐθριάμβευε κ' ἐκολάκευε πᾶσαν φρενοπληξίαν της, ἐκεῖνος βλέπων καταπεσόντα καὶ διαψευσθέντα κατὰ τὸν οἰκτρότερον τρόπον τὰ μεγάλα καὶ ὡραῖα ὄνειρο του, βλέπων κρημνισθὲν τὸ περικαλλὲς οἰκάδόμημα τῆς εὐδαιμονίας, τὴν ὁποίαν ἀπατηθεὶς εἶχε διακρίνει εἰς τοὺς μαύρους ὀφθαλμούς της, αἰσθανόμενος κατερρακωμένην τὴν νεότητά του καὶ τὴν ζωήν του ὅλην, τὸ μέλλον του τὰς ἐλπίδας του, ὅλα συντετριμμένα, ἐστέναζε μόνος, ἔκλαιεν, ἔπασχεν, ἐπνίγετο εἰς ἀγωνίαν φρικτὴν κ' εἰς θλῖψιν ἄμετρον. Ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον νὰ θεραπευθῇ. Ἦτο ἀνίσχυρος νὰ συντρίψῃ τὸν τύραννον, ἔστω συντρίβων τὸν ἑαυτόν του· δὲν ἠμπόρει ν' ἀποφύγῃ τὴν γοητείαν τοῦ βλέμματος αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον τὸν ἐδέσμευε, τὸν ἀφώπλιζε, τὸν ἔκαμνε πειθήνιον καὶ ἄβουλον δοῦλόν του. Κ' ἐκείνη ἐξηκολούθει νὰ θριαμβεύῃ, νὰ παίζῃ καὶ νὰ γελᾷ μὲ τὸ θῦμ' αὐτὸ, ἕως ὅτου τέλος τὸν ἐγκατέλειπεν εἰς τὸ βάθος τῆς ἐσχάτης δυστυχίας.... Τὸ τελευταῖον τοῦτο κτύπημα ἤρχισε νὰ γεννᾷ εἰς τὴν ψυχήν του ἕνα μῖσος φοβερὸν ἐναντίον της. Κ' ἦλθεν ἡ στιγμὴ νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἡ ἀγάπη του, πᾶν ὅ,τι τὸν εἶχέ ποτε συνδέσῃ μ' αὐτὴν, εἶχε μεταβληθῇ εἰς μῖσος φοβερὸν, ἀδιάλλακτον, μὲ αἷμα μόνον, μόνον μ' ἀγριότητα καὶ θάνατον ἱκανὸν νὰ ἱκανοποιηθῇ, νὰ σβύσῃ!

. . . . . .

Ἕνα ἀπόγευμα τὴν εἶδε μόνον εἰς ἕνα μακρυνὸν κῆπον μεμονωμένον. Ἦτο ἐκεῖ, πάντοτε ὡραία, ἐξηπλωμένη καὶ ἀπελάμβανε τὴν γλυκύτητα τῆς ὥρας ἐκείνης, κ' ἐφαίνετο εὐτυχής! Πῶς; Εὐτυχὴς αὐτή! Καὶ αὐτός; Φρίκη! Ἡ ἀγανάκτησις, ἡ ὀργή, τὸ μῖσος, ὁ πόθος τῆς κατασιροφῆς καὶ τῆς ἐξοντώσεως ἀνεκόχλασαν ἐντός του, κ' ἐτόνωσαν τὴν δίψαν τῆς ἐκδικήσεως.

Δὲν ἐκρατεῖτο πλέον. Ἔξαλλος εἰσῆλθεν. Ἐπλησίασεν ὀλίγον πρὸς αὐτὴν, βλέπων πρὸς τὰ κάτω. Ἐστάθη. Ἀνέσυρε τὸ πιστόλιόν του καὶ τὸ διηύθυνεν ἐπάνω της. Ἀλλ' ἐκείνη τὸν ἀντελήφθη ἀμέσως. Δὲν ἐτρόμαξε! Δὲν ἀνησύχησε! Ἐσηκώθη, ἔκαμε δύο βήματα μικρὰ κ' εἶπε.

«—Λοιπὸν, θὰ μὲ σκοτώσῃς! Ἐμπρός! Κτύπησε ἐδῶ....

Κ' ἐκεῖνος ἔρμαιον τοῦ πάθους του, ἀνεσήκωσε, διὰ νὰ σκοπεύσῃ, ὀλίγον τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ τὴν ἠτένισεν, ἐνῷ ἐκείνη δεικνύουσα τὸ στῆθός της γυμνὸν προσήλωνε τὸ βλέμμα της ἐπίμονον καὶ σαγηνευτικὸν ἐπ' αὐτοῦ.

Ἀλλ' ὁ βραχίων του ἤρχισε νὰ τρέμῃ, ἤρχισε ν' ἀλλάσῃ διεύθυνσιν.... Ἡ πυγμή του συνεσπασμένη ἤρχισε νὰ στρέφηται ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ νὰ διευθύνῃ τὴν κάνην πρὸς τὸ στῆθός του! Ἔπρεπεν ὅμως νὰ κτυπήσῃ. Ὑπὸ τὴν μαγείαν τοῦ βλέμματός της ἐτράβηξε τὴν σκανδάλην καὶ τὴν ἀφῆκε μηχανικῶς νὰ καταπέσῃ ...

Ἡ σφαῖρα ἐτρύπησε τὸ στῆθός του! Κ' ἔπεσεν ὠχρὸς, ψιθυρίζων: Ἀχ! Αὐτὸ τὸ βλέμμα!. ..

ΝΙΚ—ΣΛΥΡ

ΣΤΕΡΝΟ ΦΙΛΙ

Ὅταν σ' ἀποχωρίστηκα μὲ τὸ στερνὸ φιλὶ σου
ἐνόμιζα πῶς θαῦρω,
Τὸ γιατρικὸ, στὴν ξενιτειὰ, ξανθὴ γιὰ τὴ μορφήσου
νὰ παύῃ πόνο γυρισμοῦ καὶ πόνο ζήλειας μαῦρο.
Μὰ πόσο ἐγελάστηκα! μὲ τὸ φιλὶ σ' ἐκεῖνο.
ἡ Νυσταλγία ἀνάβει
καὶ ἀπὸ πόθο νὰ σὲ ἰδῶ λιγοθυμῶ καὶ φτίνω
μοῦ τρώει ἡ ζήλια τὴν καρδιὰ κ' οὔτε στιγμὴ δὲν
(παύει.

Νησὶ ΑΡΙΣΤ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ